

Agnès Vidal

Dies de bons corrents

Entrevista a Esperança Camps

El cos deshabitat
ESPERANÇA CAMPS
Premi "El lector de l'Odissea" 2008
Ed. Proa
13 x 19,50 cm. 248 pàgs.
Rústica amb solapes
18.00 € - Ref. 109563.1

NOU

► Asseguda davant una taula, Esperança Camps (Ciutadella, 1964) ens espera a la cafeteria de l'Octubre Centre de Cultura Contemporània, al centre de la ciutat de València. *El cos deshabitat*, la seua darrera novel·la, va merèixer el desè Premi Odissea, un guardó lliure de polèmiques en què el Consell de Cent Lectors selecciona les obres finalistes.

Què li passa pel cap a algú que mor? Com viu un mort el seu soterrar? Un matrimoni en crisi que està assentat sobre les sòlides bases de la mentida, el record obsessiu d'un amor del passat, les víctimes i els fetitxes d'un assassí nazi, el treball de creació literària, la parafernàlia que hi ha al darrere dels grans premis, les aparences que ha de guardar una dona que viu de cara a la galeria... són alguns dels pensaments que configuren el teló de fons davant el qual Joan Carles, un escriptor menorquí que passa a escriure en castellà per diners, acaba de morir en un accident de moto.

Bufen bons corrents per a la literatura valenciana i Esperança Camps ha tingut un començamentafortunat. No debades, ha vist premiades quatre novel·les en només cinc anys. Amb *El cos deshabitat*, ens convida a deixar-nos portar, una vegada més, per la força de les seues històries.

AGNÈS VIDAL: Sabem que el Premi Odissea és un certamen diferent. Quan vas decidir presentar la teua

obra, tingueres en compte la participació dels lectors?

ESPERANÇA CAMPS: M'he presentat a altres premis on el jurat és convencional, però que una llibreria d'una ciutat mitjana, com és Vilafranca del Penedès, fóra capaç d'arrossegar tantes persones m'atreia molt. S'apunta molta gent. Fins i tot hi ha llista d'espera. Són persones a qui els encanta la lectura i que paguen diners per formar part del jurat. De fet, una part de la dotació econòmica del premi, l'aporten elles. És una implicació màxima, fins al final. No hi ha res igual, com a mínim en els Països Catalans no conec cap premi així. Dividits en grups, es reparteixen les obres, i a la presentació vénen les quaranta o cinquanta persones que s'han llegit l'obra, esperant que els signes el llibre, i et tornen a comentar coses. Tindre tot aquest públic abans de començar és una festa. Em semblava molt bonic tot plegat però, quan vaig conèixer els lectors el dia del lliurament encara m'ho va semblar més. A mi, aquest contacte és el que més m'interessa, perquè jo tinc molt poca experiència. Sóc una novvinguda a aquest món i m'interessa molt el que diuen, perquè ells acaben les novel·les que escric.

Per què el títol de *L'home deshabitat*?

El títol que tenia per a aquesta obra era *Podridura*, però vaig pensar que *L'home deshabitat* descrivia millor el personatge: un cos que parla, tot i estar deshabitat. És un cos que ja no ho és. Abans de morir, el periodista Toni Mestre va llegir la primera redacció i em va tornar el manuscrit amb un interrogant al costat de *Podridura*. Mai he tingut facilitat per elegir els títols i sempre són els amics

que es llegeixen l'obra, qui me'ls regalen. Ni *Enllà de la mar*, ni *Quan la lluna escampa els morts*, ni *Zero graus* són meus. *Eclipsi* és l'únic.

És casualitat que en les teues novel·les tinga un pes important la mort?

M'ho han comentat en més d'una ocasió. També diuen que en totes les meues novel·les hi ha accidents de trànsit. Deu ser quelcom que tinc en l'inconscient. És cert que reflexione molt sobre la mort. De fet, és un dels meus temes de pensament favorits. Només em quedava fer parlar a un home en eixe moment, entre la mort i la no mort.

Una dona que acaba boja, un assassí... retrates persones a qui el sentiment de culpa els acompanya tota la vida. Tens predilecció per aquest tipus de personatges?

Els personatges que pateixen m'agraden perquè em donen moltes possibilitats. Els pose en situacions límit per veure com reaccionen. És un joc que tinc amb ells. M'agrada perquè és la manera amb què disfrute escrivint. De fet, no sé si sabria escriure una novel·la sobre una persona feliç. Els meus personatges no són llisos, tenen moltes arestes, com la protagonista de la meua primera novel·la, que tenia un càncer.

Podríem dir que la forta tramuntana que penitna el nord de Menorca els ha trastocat?

Se n'ha parlat molt sobre el vent a Menorca, però ho trobe un tòpic. No sé si és la tramuntana, el llebeig o un altre vent, o més bé és el fet de viure en una illa, sabent que els seus límits són de 45 km de llargària per 15 d'amplària. El fet de ser illencs marca els personatges i em marca a mi. Per a mi l'illa és un personatge fonamental en la meua vida i en la meua obra. Menorca és la meua manera de viure, la meua manera de ser. Jo no he deixat mai l'illa, encara que porte vint anys vivint a València.

Les teues obres serien diferents si no hagueres nascut allí?

Completament. I també serien diferents si jo visquera allí, perquè no hauria conegut la gent que he conegut ací, ni tindria les influències que he tingut, ni la veuria de la manera que la veig. Des de la distància, Menorca la veig sencera. Si visquera allí, la veuria més parcialment i més afectada per la seua manera de viure. És més, probablement aquestes novel·les no existirien.

A L'home deshabitat esmentes algunes plaques que han anat destrossant Menorca: la construcció d'urbanitzacions, ports esportius... Encara queda algun racó, que no siga el camp de golf, on hi pugen pasturar les vaques?

Diuen que Menorca no està tan feta malbé com les altres illes, però jo crec que sí que li estan fent de mal. Cada vegada que hi vaig, trobe alguna coseta més, alguna caseta més ací, un tancat més allà, tot i que hi ha un sentiment prou gran d'estima. La gent s'estima molt l'illa i, gràcies a això, la tenim com la tenim encara. ➔

AGNÈS VIDAL

AGNÈS VIDAL

→ I quina és la situació de la literatura a Menorca?

A Menorca sempre hi ha hagut molts i bons escriptors. Hi ha una anècdota curiosa: en la meua classe de COU, seia en companyia d'una xica que li diuen Maite Salord i que fa dos anys va ser finalista del premi Sant Jordi, per exemple. També tenim un Pau Faner, que és una meravella. O un poeta que li diuen Ponç Pons, que per a mi és un dels grans poetes catalans contemporanis. Està Josep Maria Quintana i altra gent que escriu molt bé. I també hi ha un grup de poetes joves que, sota el nom de "Illanvers", s'han ajuntat tots. És una meravella el que fa aquesta gent. Saben per què escriuen poesia i com la fan.

Tu que treballes a la televisió, penses que la nostra literatura té prou ressò als mitjans de comunicació valencians?

No, ni la nostra ni cap.

Parlem de la teua anterior novel·la, *Eclipsi*. El retrat de Marina Mercadal, una dona permanentment turmentada, absorbeix el lector i el fa partícip de la seua angoixa. Com has pogut donar vida a aquest personatge sense acabar boja tu també?

No m'he trastocat justament perquè l'escrivia. També hi havia moments que em feia mal i aleshores parava d'escriure.

Marina Mercadal no sols és la protagonista, també n'és l'auto-

ra d'un bloc a Internet periòdicament actualitzat. "He fugit d'un llibre i ara no sé com tornar-hi" –hi escriu. Com va agafar forma aquest bloc?

Primer va ser la novel·la. Quan s'acaba la novel·la deixo a Marina Mercadal tancada en una presó, tractada i sedada. Ja feia temps que havia acabat la novel·la i vaig pensar què estaria fent Marina. Vaig entrar a veure... i ella ens ho conta.

Tant t'ha enganxat el personatge?

No sé si ella m'ha enganxat a mi o jo m'he enganxat a ella. Trobe que la novel·la no podia ser més llarga, perquè hi ha situacions molt límit. Ja no la podia estirar més. Amb tot, és la més curta que he escrit. I ho és aposta. Però el personatge continua viu i encara em dona per actualitzar el bloc de tant en tant i veure què fa. De pas, em serveix i m'allibera d'algun fantasma que em volta pel cap. Quan la vaig acabar d'escriure, com que tenia aquesta sensació que m'havia quedat curta, havia de continuar. No podia parar. De la inèrcia d'escriure *Eclipsi* em va eixir *El cos deshabit*.

En aquest cas, penses que Internet ens apropa als llibres?

No ho sé. Hi ha molta gent que es dedica a escriure sobre literatura en Internet. M'agraden els blocs on es comenten llibres. La gent fa lectures molt intel·ligents. No sé si després serveixen sempre per a què la gent compre

les obres, però sí que s'aprofita el boca-orella i la propaganda viral. Un exemple que ens és molt pròxim és el fenomen *L'home Manuscrit*, de Manuel Baixauli, que va començar a tindre vida pròpia en Internet mesos després d'haver sigut publicat. Pense que està molt bé que es parle de llibres allà on siga, i també en Internet.

Es parla amb polèmica en el món editorial dels llibres digitals. Ara que sembla que aviat estarà disponible *Eclipsi* en format electrònic, què en penses?

Em sembla fantàstic. Es tracta d'una generació on l'educació, l'entreteniment, la relació amb els amics, ja els duen a terme a través de les pantalles. Amb tot, no pense que el llibre en paper desaparega, de la mateixa manera que els diaris a Internet no han fet desaparèixer els periòdics en paper, ni el vídeo va matar la ràdio, ni la ràdio va matar el cine. Són mitjans que conviuran.

El joc de la ficció que ens ofereix l'escriptor Joan Carles Roselló ens permet lectures diferents, alimentades per múltiples interrogants que ens han acompanyat al llarg d'*El cos deshabit*. Sense cap dubte, una nova novel·la d'Esperança Camps que no deixa indiferent. Una veu a tindre molt en compte dins el nostre panorama literari ■■

Agnès Vidal i Vicedo